

RÍKJAFELAGSSKAPUR

SJÁLVSTØÐUGAR FØROYAR

Løgmaður birti av álvara lív í orðaskiftið um ríkisrættarligu støðu Føroya, tá hann segði frá sínum dreymi um ríkjafelagsskapin á ólavsøku

SAMRÁÐINGAR

Poul Nyrup Rasmussen, fyrrverandi forsætisráðharri, og Anfinn Kallsberg, fyrrverandi løgmaður. Fullveldissamgongan legði upp til 15 ára skiftistið undir samráðingunum í 2000

starvsfólk. Hetta hevur bæði fakligan og fíggjarligan týðning. Miðað eigur tí at verða ímóti, at tað í fullveldissáttmálanum verður ásett, at samstarvið kann halda fram, er skrivað, og tað heldur fram:

– Fleiri avtalur eru eisini um útbúgving, skeið, starvsvenjing og leiðbeining til

starvsfólk. Hetta hevur bæði fakligan og fíggjarligan týðning. Miðað eigur tí at verða ímóti, at tað í fullveldissáttmálanum verður ásett, at samstarvið kann halda fram.

Uttanríkistænastan

Øll uttanríkisviðurskipti eru felagsmál, men í royndum

virkar heimastýrið fyri ein part sjálvstøðugt á økinum.

Serliga innan fiskiveiðið hava Føroyar havt ein sjálvstøðugan leiklut uttan fyri landoddarnar. Siðvenja hevur verið, at heimastýrið í ávísum førum hevur heimild at tingast við og gera fiskiveiðisáttmálar við onnur lond.

Fullveldisætlanin hevði sett stór krøv á uttanríkisøkinum, serliga viðvíkjandi umboðsstovum.

– Tá ið hesi viðurskipti skulu skipast í framtíðini, eru í høvuðsheitum tveir møguleikar. Annar er, at tað í fullveldissáttmálanum verður ásett, at danska uttanríkis-tænastan tekur sær av føroyskum uttanríkismálum á teimum økjum, sum Føroyar ikki hava orku til. Hin er, at Føroyar tryggja sær rætt at nýta ta donsku tænastruna í eini skiftistið, meðan ein veruliga sjálvstøðug tænastru verður bygd upp.

Trygdarmál verða í øðrum londum umsiting sum partur av uttanríkismálunum, og tað kundi eisini verið gjørt í Føroyum, er skotið upp í Hvítubók. Her verður uppgávan at tryggja verju landsins og at veita grannalondunum vissu fyri, at tað innan fyri føroyskt ríkismark ikki er nakað virksemt, sum kann hótta trygdina á økinum.

Hetta kann loysast við, at ein sáttmáli verður gjørdur við annað land, ella við at Føroyar gerast limir í NATO.

Leisturin tann sami

Kaj Leo Johannesen hevur enn ikki boðað frá, hvussu hann ímyndar sær ítøkiliga, at samstarvið millum Danmark og Føroyar verður í einum ríkjafelagsskapi. Men tað minnir helst nógv um fullveldisætlanina, sum Fólkaflokkurin, Tjóðveldisflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin høvdu um aldarskiptið, har samstarvað verður á fleiri økjum, sum Føroyar ikki hava orku at umsita.

Fullveldisætlanin var uppskot til sáttmála við Danmark um felagsøkir og samstarv – ein sáttmála millum tveir javnsettar suverenar partar. Á hesum grundarlagi kunnu vit samstarva við Danmark og onnur lond og taka lut sum sjálvstøðug tjóð í heims-samfelagnum. Skotið var upp at varðveita nøkur felagsøki við Danmark: kongshúsið, gjaldoyra og eina skipan, har føroyskir og danskir ríkisborgarar hava javnbjóðis ríkisborgararættindini hvør hjá øðrum.

Tað verður helst eisini leisturin í einum ríkjafelagsskapi, um Kaj Leo Johannesen, løgmaður, fær undirtøku fyri tí.

Løgmaður hevur meirilutan aftan fyri seg í Løgtingum at skipa einar sjálvstøðugar Føroyar, visir Tjóðveldi á

Tjóðveldi fegnast

Ongantið fyrr hava umboð úr so nógvum flokkum á Løgtingi sagt seg vilja hava broytingar í ríkisrættarligu støðuni og sagt seg vilja virka fyri, at Føroyar verða skipaðar sum sjálvstøðugt land, sum nú. Tað sigur Kristina Háfoss, tingkvinna fyri Tjóðveldi

Uni Holm Johannesen

Kaj Leo Johannesen hevur verið fyri atfinningum í Sambandsflokkinum, síðan hann boðaði frá, at hann droymir um ein ríkjafelagsskap við trimum sjálvstøðugum londum. Fleiri sambandsfólk hava tikið stóra frástøðu frá honum, meðan onnur vilja fegin vita meira um ein ríkjafelagsskap.

Í Tjóðveldi fegnast tey sjálvandi um fráboðanina hjá løgmanni á ólavsøku. Kristina Háfoss, tingkvinna, visir nú á í lesarabrevi, helst sum roynd at skunda undir tilgongdina, at meirilutin á Løgtingi styðjar ætlanini at endurnýggja ríkisrættarligu støðuna og skipa Føroyar sum sjálvstøðugt land.

Tjóðveldi, Fólkaflokk-

urin, Framsókn, Miðflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin siga seg stríðast fyri, at Føroyar verða sjálvstøðugar. Afturat teimum eru tingfólk í bæði Javnaðarflokkinum og Sambandsflokkinum, sum taka undir við tjóðar-semju, sigur Kristina Háfoss.

– Sostatt er als eingin ivi um, at løgmaður hevur meirilutan av Løgtinginum og fólkinum aftan fyri seg í hesum máli, skrivur hon í lesarabrevi.

uni@sosialurin.fo